

Směrnice MU č. 9/2014

O studiu osob se specifickými nároky na Masarykově univerzitě

(ve znění účinném od 1. 9. 2014)

Dle § 10 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) se zřetelem k poslání vysoké školy vymezenému v § 1 zákona o vysokých školách, a se zvláštním zřetelem k důsledkům, jež pro veřejnou vysokou školu plynou:

- *z ustanovení § 1–3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (dále jen antidiskriminační zákon),*
- *z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, která pro Českou republiku vstoupila v platnost 28. 10. 2009,*
- *a se zřetelem k platnému znění Studijního a zkušebního řádu Masarykovy univerzity*

vydávám tuto směrnici:

Článek 1

Vymezení základních pojmů

Základní pojmy související se zdravotním postižením, specifickými potřebami a nároky a univerzálním designem jsou vymezeny v čl. 1 Směrnice o zajištění přístupnosti Masarykovy univerzity pro osoby se zdravotním postižením (dále jen směrnice o přístupnosti MU).

Článek 2

Vymezení působnosti směrnice

Tato směrnice vymezuje povinnosti a práva Masarykovy univerzity (dále MU) ve vztahu k osobám se specifickými nároky v oblastech, jimiž se podle ustanovení čl. 42 Studijního a zkušebního řádu MU upravuje výkon práv a povinností studentů se zvláštními nároky vyplývajícími z pohybového nebo smyslového postižení.

Článek 3

Obecná ustanovení

- (1) Zaměstnanci MU jsou povinni s osobou se specifickými nároky (viz čl. 1, odst. 5, směrnice o přístupnosti MU) jednat tak, jak určuje směrnice o přístupnosti MU a tato směrnice.
- (2) Všem členům akademické obce, kteří v souvislosti se vzájemnou komunikací členů akademické obce se specifickými nároky a bez těchto nároků řeší metodické otázky této komunikace, poskytuje metodickou pomoc Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky Masarykovy univerzity (dále jen Středisko Teiresiás).

Článek 4

Přijímací řízení osob se specifickými nároky

- (1) Ředitel Střediska Teiresiás a správce Informačního systému MU spolupracují při zajištění elektronické evidence přihlášek osob se specifickými potřebami na MU, přičemž přihlášky všech těchto osob jsou přístupné Studijnímu oddělení Střediska Teiresiás. Studijní oddělení nebo jiné pověřené oddělení děkanátu příslušné fakulty zajistí, aby Studijnímu oddělení Střediska Teiresiás byly bez prodlevy k dispozici přihlášky uchazečů uvádějících specifické potřeby nebo přílohy k přihlášce, pokud byly na fakultu doručeny jako fyzické dokumenty.
- (2) Studijní oddělení Střediska Teiresiás je povinno se s uchazečem individuálně spojit a provést funkční diagnózu jeho potřeb a rozhodnout, zda jde o osobu se specifickými nároky, přičemž je oprávněno od uchazeče požadovat uznatelný doklad o statusu osoby se specifickými potřebami a jeho souhlas s archivací tohoto dokladu v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- (3) Studijní oddělení Střediska Teiresiás na základě dostupných informací rozhodne, zda korektní průběh přijímacího řízení je zajištěn univerzálním designem, nebo vyžaduje přiměřenou individuální adaptaci v souladu s ustanoveními směrnice o přístupnosti MU.
- (4) Uchazeči, kteří neumožní Středisku Teiresiás provést funkční diagnózu specifických potřeb, které uvedli v přihlášce ke studiu, jsou vždy povinni se omezit na využití jedné z variant, které jsou součástí univerzálního designu, přičemž se u nich vždy předpokládá znalost standardních technologií, které jsou pro překonání daných specifických bariér nezbytné.
- (5) Uchazeči, kteří v přihlášce ke studiu žádné specifické potřeby neuvedou, se vzdávají nejen nároku na přiměřenou individuální adaptaci přijímacího řízení, ale také jiných než implicitních variant designu přijímací zkoušky.
- (6) Ředitel Střediska Teiresiás odpovídá za to, že ti uchazeči, kteří poskytli Středisku Teiresiás potřebnou součinnost ve smyslu [odst. 2](#) a [3 tohoto článku](#), budou informováni o přiznaném specifickém nároku v takovém časovém předstihu, aby bylo možné se na přijímací zkoušku připravit. Tuto informaci obdrží současně studijní oddělení příslušné fakulty.
- (7) O přijetí či nepřijetí osoby se specifickými nároky ke studiu uvědomí děkan, resp. jím pověřená osoba, příslušné fakulty neprodleně Studijní oddělení Střediska Teiresiás a v součinnosti s ním organizuje zápis ke studiu, případně přezkumné řízení.
- (8) K zajištění rovných šancí při přezkumném řízení si děkan fakulty, případně rektor MU vyžádají písemné stanovisko Střediska Teiresiás k průběhu přijímacího řízení daného uchazeče a žádost o přezkum projednají za přítomnosti ředitele Střediska Teiresiás.

Článek 5

Studenti se specifickými nároky

- (1) U osob se specifickými nároky přijatých ke studiu jsou studijní oddělení fakult povinna postupovat před zahájením studia v součinnosti se Střediskem Teiresiás tak, aby nedošlo k porušení přiznaných nároků v souvislosti se způsobem komunikace a poskytování informací během zápisu a imatrikulace. Věcné náležitosti tohoto postupu určuje směrnice o přístupnosti MU.
- (2) Vedoucí studijního oddělení Střediska Teiresiás zodpovídá za provedení funkční diagnózy ve smyslu čl. 1, odst. 3, písm. b, směrnice o přístupnosti MU u těch osob se specifickými potřebami, u nichž před přijímacím řízením byla s ohledem na zájem o studium více oborů provedena pouze funkční diagnóza potřebná pro test studijních předpokladů, nikoli pro konkrétní studium samotné.

- (3) Záznam o výsledku funkční diagnózy je spolu s doklady o statusu osoby se specifickou potřebou ve smyslu čl. 1, odst. 6, směrnice o přístupnosti MU evidován v Informačním systému MU na základě souhlasu, který osoba předem poskytla podle [čl. 4, odst. 2](#) této směrnice. Pokud dotyčná osoba neposkytne souhlas s uchováním potřebných dokladů, nebude funkční diagnóza provedena.
- (4) Osoby se specifickými nároky, které do doby 1 měsíce od začátku prvního semestru svého studia neumožní Středisku Teiresiás provést funkční diagnózu specifických potřeb zaměřenou na studium zvoleného oboru, se pro vlastní studium stávají osobami se specifickými potřebami. Mohou se znovu stát osobami se specifickými nároky a využívat možností univerzálního designu samotného studia, případně i přiměřené individuální adaptace, pokud znovu požádají o uznání svých specifických nároků a umožní potřebnou funkční diagnózu.
- (5) Osoby se specifickými potřebami, které v průběhu studia předloží uznatelný doklad o statusu osoby se specifickou potřebou ve smyslu čl. 1, odst. 6, směrnice o přístupnosti MU a požádají o uznání svých specifických nároků, se mohou stát osobami se specifickými nároky, pokud umožní provedení funkční diagnózy ve smyslu čl. 1, odst. 3, písm. b, směrnice o přístupnosti MU, zaměřené na studium jejich oboru. Tyto specifické nároky nemohou ovlivnit posuzování způsobu studia nebo hodnocení studia v době před uznáním specifického nároku. Je-li součástí takto dodatečně přiznaného specifického nároku také individuální studijní plán, nabývá účinnosti dnem podpisu individuálního studijního plánu podle [čl. 6, odst. 1, této směrnice](#).
- (6) Při funkční diagnóze osob se specifickými potřebami spolupracují pedagogičtí, psychologičtí a inženýrští poradci Střediska Teiresiás s garantem příslušného studijního oboru, který je kompetentní vymezit přesný rozsah a povahu znalostí, kterých má student daného oboru nabýt, dovedností, které je povinen si osvojit, a okruh úkolů, které je povinen plnit, včetně možných alternativ ve sledu zapisovaných předmětů a uznatelných funkčních alternativ při plnění úkolů tam, kde s ohledem na funkční omezení studenta je třeba didaktické a technické alternativy zvažovat.
- (7) U osob se specifickými potřebami předloží ředitel Střediska Teiresiás děkanovi příslušné fakulty před zahájením výuky prvního semestru studia, resp. v ostatních případech do konce výukové části semestru předcházejícího před semestrem, jehož výuka má být s ohledem na nově formulované specifické potřeby zajištěna, návrh rozhodnutí o tom, zda:
- MU uznává specifické potřeby jako specifický nárok;
 - MU s ohledem na míru specifických potřeb přiznává studentovi jako součást specifického nároku také individuální studijní plán,
- přičemž rozhodujícím kritériem je, aby se průběh studia odchyloval od běžného průchodu pouze tam, kde je toho zapotřebí pro dosažení co největší profesionality a odborné samostatnosti osoby se specifickými nároky.
- (8) Rozhodnutí podle [odst. 7 tohoto článku](#) vystaví děkan příslušné fakulty v souladu s doporučením ředitele Střediska Teiresiás a doručí jej žadateli v souladu s vnitřními předpisy a zákonem o vysokých školách.
- (9) Specifický nárok bez individuálního studijního plánu zahrnuje pedagogické a psychologické poradenství a doporučený průchod studiem.
- (10) Pro zajištění potřebných služeb jsou osoby se specifickými nároky, jimž byl v souvislosti s těmito nároky doporučen specifický průchod studiem, povinny v době počínající jedním týdnem před zahájením výuky až do konce období změn v zápisu předmětů konzultovat se Studijním oddělením Střediska Teiresiás jakoukoliv změnu v zápisu svých předmětů nebo změnu seminárních skupin. Osobě se specifickými nároky nebudou umožněny změny tohoto typu pro daný semestr, pokud se jejich realizace vylučuje se zajištěním potřebných služeb. Pokud osoba se specifickými nároky přesto trvá na změně v zápisu předmětu nebo v seminární skupině v tomto období, ztrácí tím pro daný předmět v daném semestru specifický nárok a její

specifické nároky nebudou brány v potaz ani pro účely hodnocení takto zapsaného předmětu.

Článek 6 Individuální studijní plán

- (1) Předpokladem k tomu, aby studentovi se specifickými nároky byl přiznán individuální studijní plán, je uznatelný doklad o komisionální funkční diagnóze postižení ve smyslu čl. 1, odst. 6, písm. a–c, směrnice o přístupnosti MU. Ve zdůvodněných případech může být individuální studijní plán výjimečně se souhlasem ředitele Střediska Teiresiás přiznán na základě dokladu uvedeného v čl. 1, odst. 6, písm. e, směrnice o přístupnosti MU nebo může být přiznán osobám, které čekají na vydání uznatelného dokladu ve smyslu čl. 1, odst. 6, písm. a–c, směrnice o přístupnosti MU, avšak nejvýše na dobu jednoho semestru.
- (2) Individuální studijní plán zahrnuje kromě nároků uvedených v [čl. 5 této směrnice](#) takové nároky, které předpokládají výjimku ze Studijního a zkušebního řádu MU a jejichž věcné náležitosti určuje směrnice o přístupnosti MU, zejména však možnost využít:
 - a) individuální výuku s využitím asistivních technologií a alternativních komunikačních a didaktických postupů v objemu nepřesahujícím dvojnásobek, ve výjimečných případech trojnásobek celkové standardní studijní dotace předmětu;
 - b) po domluvě s vyučujícím předmětu individuální řádné a opravné termíny, a to i mimo zkuškové období tak, aby umožňovaly uzavřít individuální výuku nejpozději do 1 měsíce po ukončení této výuky, nejdéle však do konce zkuškového období druhého semestru, ve výjimečných případech třetího semestru od okamžiku zápisu daného předmětu;
 - c) prodlouženou celkovou dobu studia nejvýše na dvojnásobek standardní studijní doby, přičemž se na takto prodlouženou dobu nahlíží jako na standardní v souvislosti s poplatky za studium, přiznáváním stipendií a dalších benefitů.
- (3) O tom, které možnosti individuálního plánu budou u dané osoby a daného předmětu využity, rozhodne děkan fakulty s přihlédnutím k doporučení ředitele Střediska Teiresiás. Individuální studijní plán nabývá platnosti dnem podpisu osobou se specifickými nároky, ředitelem Střediska Teiresiás a děkanem příslušné fakulty. Individuální studijní plán zahrnuje tyto náležitosti:
 - a) dobu, na kterou se plán sjednává, nejméně však na dobu jednoho semestru, s rámcovým předpokladem pro jeden další semestr;
 - b) studijní plán na příslušný semestr s rámcovým předpokladem pro jeden další semestr včetně celkového objemu předpokládané studijní zátěže odpovídající danému zdravotnímu postižení a kapacitním možnostem Střediska Teiresiás;
 - c) povinnosti MU a povinnosti osoby se specifickými nároky, zejména způsob výuky, studia a kontroly výsledků studia, lhůty pro uzavření zapsaných předmětů a lhůty pro registraci předmětů semestru následujícího;
 - d) omezení práva osoby se specifickými nároky na změnu předmětů registrovaných ve sjednané lhůtě, v případě mimořádně vysokých nároků úplné vyloučení práva měnit registraci, resp. zápis předmětů po uzavření smlouvy;
 - e) právo MU zrušit osobě se specifickými nároky zápis předmětu, jehož výuku nebude možné zajistit v souvislosti s upřesněním rozvrhu pro daný studijní obor v daném semestru nebo v souvislosti se zjištěnými nároky učitele včetně náročnosti požadované studijní literatury, náročnosti na praktickou komunikaci apod.
- (4) Individuální studijní plán musí být sjednán a nabýt platnosti nejpozději do dvou týdnů po skončení období změn v zápisu předmětů pro daný semestr. Kterákoliv ze

smluvních stran má právo od sjednaného individuálního studijního plánu odstoupit v případě, že sjednaná práva a povinnosti nejsou dodržovány některou ze stran. Prokáže-li se neplnění povinností na straně studenta, má děkan fakulty právo mu odebrat individuální studijní plán. O odebrání individuálního studijního plánu vydá děkan fakulty, s přihlédnutím k doporučení ředitele Střediska Teiresiás, rozhodnutí. Po odebrání individuálního studijního plánu zůstává v platnosti přiznaný specifický nárok ve smyslu [čl. 5, odst. 7, této směrnice](#).

- (5) Ředitel Střediska Teiresiás a správce Informačního systému spolupracují při zajištění elektronické evidence výuky osob se specifickými nároky a osob, jimž byl přiznán individuální studijní plán. Náležitosti této evidence určuje směrnice o přístupnosti MU.
- (6) V případě osob se specifickými nároky, které byly přijaty ke studiu více než jednoho studijního oboru, je ředitel Střediska Teiresiás oprávněn odepřít sjednání více než jednoho individuálního studijního plánu pro daný semestr, pokud vzniká důvodné podezření, že individuální studijní plán je využíván nikoliv k uspokojení oprávněných nároků souvisejících se studiem daného oboru, ale k souběžnému studiu oborů dalších.
- (7) V případě závažných porušení Studijního a zkušebního řádu, resp. této směrnice, ze strany osoby se specifickými nároky je ředitel Střediska Teiresiás a děkan fakulty oprávněn požadovat úhradu neúčelně vynaložených nákladů, které na straně MU prokazatelně vznikly v souvislosti s takovým porušením.

Článek 7

Hodnocení průběhu studia v případě osob se specifickými nároky

- (1) Hodnocení průběhu studia se děje v případě osob se specifickými nároky tak, aby bylo v největším možném souladu se studijním a zkušebním řádem MU, není-li takový postup v rozporu se specifickými nároky dané osoby. Věcné náležitosti uspokojování těchto nároků určuje směrnice o přístupnosti MU.
- (2) V případě osob se specifickými nároky, jimž byl přiznán individuální studijní plán, je způsob hodnocení výuky součástí dohody o individuálním studijním plánu.
- (3) V případě osob se specifickými nároky, jimž byl přiznán individuální studijní plán, vzniká právo na zápis do dalšího semestru i těm, kdo nezískali potřebný počet kreditů podle Studijního a zkušebního řádu MU, pokud splnili nároky uvedené v individuálním studijním plánu.
- (4) Jestliže osoba se specifickými nároky nesplnila podmínky individuálního studijního plánu a nevzniká jí právo na zápis do dalšího semestru, může ředitel Střediska Teiresiás děkanovi fakulty předložit doporučení k výjimečnému zápisu s ohledem na to, že odchylku od individuálního plánu způsobily faktory, za něž nenesou odpovědnost tato osoba.
- (5) Jestliže osoba se specifickými nároky, již nebyl přiznán individuální studijní plán a nesplnila podmínky studijního a zkušebního řádu, nebude zapsána do dalšího semestru, může ředitel Střediska Teiresiás děkanovi fakulty předložit doporučení k výjimečnému zápisu s ohledem na to, že neúspěch způsobily faktory, za něž nenesou odpovědnost student.
- (6) V případě osob se specifickými nároky, jimž bylo během bakalářského studia přiznáno právo individuálního studijního plánu podle [čl. 6, odst. 2, této směrnice](#) a které uzavřely studium s více než 180 kredity a žádají o započtení takto navíc získaných kreditů pro navazující magisterské studium podle čl. 14, odst. 5, studijního a zkušebního řádu, doporučí ředitel Střediska Teiresiás nebo jím určená osoba děkanovi příslušné fakulty nebo jím určené osobě, jakou část takto získaných kreditů lze započíst.
- (7) Pro věcné náležitosti státní bakalářské zkoušky, státní závěrečné zkoušky, státní rigorózní zkoušky nebo státní doktorské zkoušky (dále jen státní zkoušky), promoce

a habilitační řízení osob se specifickými nároky platí ustanovení směrnice o přístupnosti MU.

- (8) V případě osob se specifickými nároky, jimž bylo během studia přiznáno právo individuálního studijního plánu podle [čl. 6, odst. 2, této směrnice](#) a které uzavřely studium za dvojnásobek standardní studijní doby, může ředitel Střediska Teiresiás v odůvodněných případech jako součást individuálního studijního plánu navrhnout nad rámec stanovený v čl. 22, odst. 9, studijního a zkušebního řádu lhůtu, v níž je student povinen úspěšně vykonat poslední součást státní závěrečné zkoušky v daném studiu, ne však více než jeden rok. V případě osob se specifickými nároky, které překročily standardní studijní dobu, ale jejichž studijní doba nedosáhla dvojnásobku standardní studijní doby, může lhůtu nad rámec stanovený v čl. 22, odst. 10, studijního a zkušebního řádu povolit rovněž, ale v rozsahu přiměřeně kratším než jeden rok.

Článek 8

Specifické nároky jiných osob

- (1) Účastník vzdělávání organizovaného MU, který není studentem MU ve smyslu zákona o vysokých školách, i akademický nebo neakademický pracovník MU se specifickými potřebami ve smyslu čl. 1, odst. 4, směrnice o přístupnosti MU má právo se ucházet o využití univerzálního designu studijního nebo pracovního prostředí, případně o přiměřenou individuální úpravu studijního nebo pracovního prostředí (čl. 1, odst. 9, směrnice o přístupnosti MU) v rozsahu vymezeném směrnicí o přístupnosti MU.
- (2) Ředitel Střediska Teiresiás a správce Informačního systému MU dbají o to, aby zájemcům o celoživotní vzdělávání MU a kurzy nabízené v Obchodním centru MU byla k dispozici elektronická evidence specifických potřeb analogicky k ustanovení čl. 4, odst. 1, této směrnice. Studijní oddělení nebo jiné pověřené oddělení děkanátu příslušné fakulty zajistí, aby Studijnímu oddělení Střediska Teiresiás byly bez prodlevy k dispozici přihlášky uchazečů uvádějících specifické potřeby nebo přílohy k přihlášce, pokud byly na fakultu doručeny jako fyzické dokumenty. Vedoucí Studijního oddělení Střediska Teiresiás zodpovídá za provedení funkční diagnózy ve smyslu čl. 1, odst. 3, písm. b, směrnice o přístupnosti MU u těch těchto osob. Na základě písemného souhlasu těchto osob eviduje doklady o této diagnóze v IS MU.
- (3) U osob uvedených v [odst. 1 tohoto článku](#) přeloží ředitel Střediska Teiresiás děkanovi příslušné fakulty před zahájením výuky, resp. v ostatních případech do jednoho měsíce od podání žádosti, návrh rozhodnutí o tom, zda:
- MU uznává specifické potřeby jako specifický nárok;
 - MU s ohledem na míru specifických potřeb přiznává účastníkovi vzdělávání jako součást specifického nároku také individuální studijní plán, resp. v případě zaměstnanců individuální pracovní podmínky.

Rozhodnutí podle odst. 2 tohoto článku vystaví děkan příslušné fakulty, resp. vedoucí příslušného pracoviště, v souladu s doporučením ředitele Střediska Teiresiás.

- (4) Osoby se specifickými potřebami, které jednají na půdě MU s akademickými i neakademickými pracovníky školy jako partneři jejich aktivit, mají právo se ucházet o využití univerzálního designu studijního nebo pracovního prostředí, případně o přiměřenou individuální úpravu studijního nebo pracovního prostředí (čl. 1, odst. 9, směrnice o přístupnosti MU) v rozsahu vymezeném směrnicí o přístupnosti MU. Vedoucí pracoviště zodpovědného za aktivitu, v souvislosti s níž je uplatňován nárok, se obrátí na ředitele Střediska Teiresiás, který v přiměřené časové lhůtě posoudí oprávněnost nároku a navrhne odpovídající opatření.

Článek 9
Výklad směrnice

Výkladem této směrnice jsou pověřeni proreктоři, v jejichž působnosti jsou činnosti dotčené touto směrnicí a kteří postupují v metodické součinnosti s ředitelem Střediska Teiresiás.

Článek 10
Platnost a účinnost

- (1) Ruší se Směrnice rektora č. 4/2003 o studiu osob se specifickými nároky.
- (2) Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1. září 2014.

V Brně 4. července 2014

Mikuláš Bek
rektor